

Trädgårdar före klostren

Tidigare trodde man att trädgårdarna kom till Norden med munkar på 1100-talet. Men spår av trädgårdsväxter har hittats från före vår tideräkning. Ännu äldre spår finns, men det är oklart om växterna odlats eller skördats vilda. Spadarna på kartan visar fynd av trädgårdsväxter. Det är ofta enstaka fynd, som inte visar hur odlingen sett ut. Först med stadsträdgårdar från 1000-talet och framåt har arkeologer även hittat sådana spår.

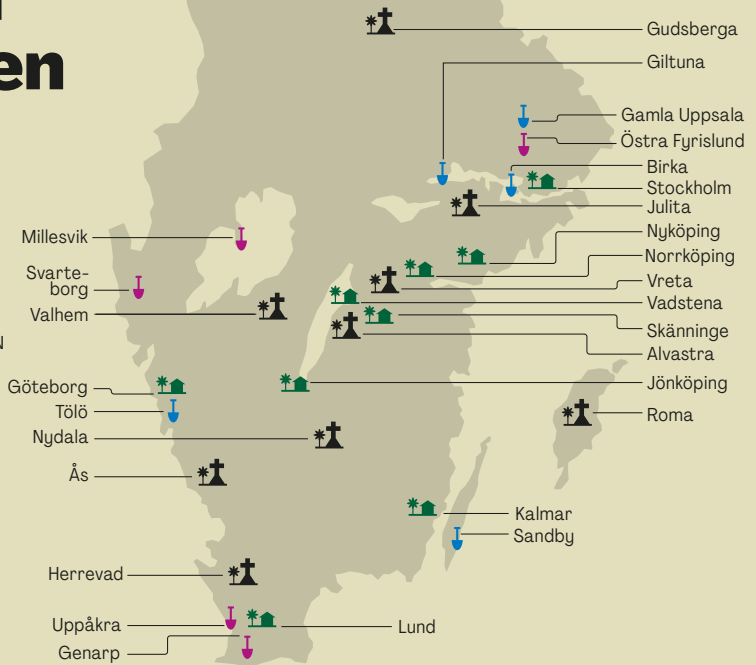
AV JOHAN JARNESTAD OCH MATS KARLSSON

KLOSTERTRÄDGÅRD

STADSTRÄDGÅRD

TRÄDGÅRDSSPÅR
500 f.Kr–400 e.Kr

TRÄDGÅRDSSPÅR
400 e.Kr–1050 e.Kr

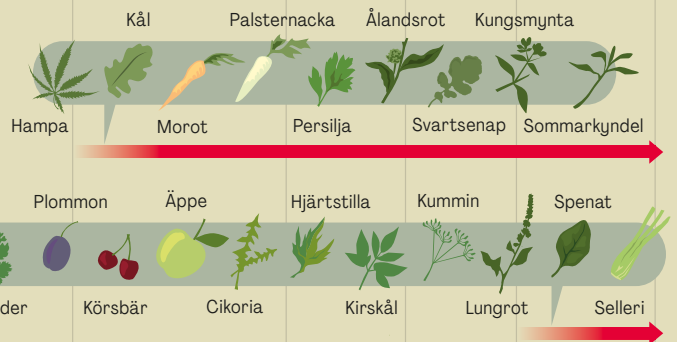
Bondböna Ärt

Någon gång under bronsåldern började odling av säd och trädgårdsväxter att delas upp, tror arkeobotanikern Jens Heimdahl. Tidiga spår av trädgårdsväxter har hittats som avtryck i keramik, men även frön i bland annat brunnar.

Tidslinjerna ger mycket grova angivelser av tänkbara tidpunkter för när olika växter kan ha börjat odlas. Många av dem kan ha introducerats på olika platser vid skilda tillfällen, oberoende av varandra. En del kan ha slutat odlas och kommit tillbaka efter långa uppehåll. Romarrikets inflytande och vikingatidens färder har dock satt tydliga avtryck i vilka växter som odlats i trädgårdar.

Rova Dill Bolmört

NEOLITIKUM

BRONSÅLDER

FÖRROMERSK
JÄRNÅLDER

ROMERSK
JÄRNÅLDER

FOLKVAND-
RINGSTID

VENDEL-
TID

VIKINGA-
TID

2300 f.Kr

500 f.Kr

1 e.Kr

375 e.Kr

750 e.Kr

1050 e.Kr

ÄLDRE JÄRNÅLDER

YNGRE JÄRNÅLDER